

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leven Ende Deughden Vande Vveerdighe Agnes Van Heilsbagh Gheestelycke Dochter Onder de bestieringhe der Societeyt Iesv

Huysmans, Daniel

T'Antwerpen, 1691

§. 1. Bekoringhen tegen de gehoorsaemhey.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37188

staen, om strijdt te leveren: waer toe ick allen oogenblick, door Godts bystant gewapent zijnde, bereet ben. Den helschen vyant sal door dit terghen sijn pijlen teghen my veerdigh hebben, want hy hooveerdigh is, ende van eene krancke vrouwe niet geerne sich laet verwinnen: maer soo ick vertrouwe, de stercke handt Godts en sal my niet verlaeten.

Dit was de vroomheyt van Agnes, die heel de helle tegen haer derfde ophitsen ende terghen, die de tochten der helsche gheesten kloeckelijck overwonnen heeft, maer nochtans door menschelijke kranckheyt, namentlijck in't stuck der ghehoorsaemheyt, somwijlen ghevallen is. Laet ons de bekoringhen des vyants, ende haeren vromen wederstant voorstellen.

§. 1. Bekoringhen teghen de ghehoorsaemheyt.

DEse Bekoringhen liepen op 't schrijven van haere inwendighe ghesteltenisse ende besondere gemeynschap met Godt: want aengaende d'andere oefeninghen der ghehoorsaemheyt en sagh den vyant in Agnes geenens kans. Den strijt die sy in dit stuck onderstaen heeft, is van 't beginsel van dit schrijven begoft, ende en heeft noyt opgehouden tot het eynde haers levens: t'welck sy in't leste van haer leven met dese woorden bekent: *ick moete i'elcke reyse eene nieuwe kampvechtinge uyt-staen, eer ick tot het schrijven kan komen.*

Ghemerckt dat sy somwijlen in desen Kamp-strijdt te swack was, ende te veel aen den vyant toegaf, is hy in dese soorte van bekoringhe soo hertnecktigh ghebleven. Haer kranckheydt ende sijn hertnecktighheydt beschrijft sy met dese woorden. *Den vyandt soeckt in een ziele te komen, ende die te besitten door de deure van onse gheneghentbeden. Daer hy in onse gheneghentheyt eenighe plaetse vindt, daer soeckt hy te wonen.*

Van

Van't beginsel hebbe ick teghenheit ghehadt teghen't schrij-
ven: langhs dese deure worde ick aen-ghetast. Den duyvel
moet weten dat mijnen boude van desen kant het swackste
is: ende ick moet bekennen, dat ick in dese saecke dick wils
misdaen hebbe. T'is den vyandt even veel, waer in hy ons
vermeestert, als hy maer tot eenighe winste kan komen, hoe
kleynd die oock is. Ende't is een groate winste voor hem, eene
ziele die met Godt vereenight is, oock eenen ooghenblik van
Godt te trecken: hier toe doet hy sijn nyterste neerstigheyt.
Ende't is groote schaede aen de ziele oock eenen ooghenblik
hier van afgetrocken te worden: ende grooter dan wy mey-
nen. Om dat dese schaede soo tattel van ons gheacht wordt,
daerom is't dat wy inde selve soo dick wils vallen.

De voornaemste bekoringhe die Agnes in dit stuck
onderstaen heeft, seght sy dese geweest te zijn, als sy
van den vyandt verweckt wiert, om de stadt van Rure-
monde, ende de gehoorfaemheyt te verlaeten: welke
bekoringhe haer verscheyde reysen vobr gestelt is, en-
de dat met schijn van godtvruchtigheyt. Want den vy-
andt seer arghlistighlyck met de fausse van schijn-hey-
ligheyt sijn vergif menghelt, als hy tracht een ziele te
versticken die inde deught wel ghegrondt is. Hy ver-
thoonde dat het tot Godts glorie soude wesen eene
andere wooninghe te verkiesen, daer sy niet en soude
belemmert worden met dit verdrietigh ende pijnelijck
schrijven: dat sy aldaer sonder eenigh beletsel haeren
drift tot alle Godts-dienstigheyt soude in volghen, in
te bidden te vasten, haer lichaem te kastijden, de God-
delijcke besoeckinghen te ghenieten, sonder aen iem-
ant rekeninghe te geven van't ghene tusschen Godt
ende de ziele heymelijck omgongh. Dese woelende
gedachten, die haer seer moeyelijck vielen, wierden

vanden vyant versterckt door eenen inwendighen afkeer van haeren Biecht-vader, den welcken aen haere geneghentheden soo dickwils wederstont.

Sy bemerckte van wat oorsprongh dese invallingen voort quaemen: soo uyt de verduyfteringe des geests, die gemeynelijck de helsche bekoringhen verghefelschapt; als uyt d'inwendige onruste ende benauwtheyt met de welcke haere ziele gepranght wiert.

De middelen die sy gebruyckte om haeren vyant te wederstaen, waeren dese. Ten eersten, haer selven inde Goddelijcke teghenwoordigheyt te verootmoedighen, ende sijnen bystant te versoecken om niet te vallen: want sonder desen bystant sagh sy haer selven vervallen van alle deught. *Heere, seght sy, wat sijn wy van ons selven, als uwe Majesteit sich afstreckt van ons? Eenen grondeloosen afgront van alle quaet.* Ten tweeden, meer tijts te besteden in't ghebedt, naer't voorbeeldt des Salighmaeckers, die in't Hofken dies te volherdigher in sijn ghebedt verbleven is, hoe hy meer verlaeten wiert van sijnen Hemelschen Vader. Als haer ziele aldus verduyftert was, verveelde haer den tijt des ghebedts, die op andere tijden schier eenen ooghenblick scheen te wesen: maer hoe de voltreckinghe van desen tijt haer moeyelijcker viel, hoe sy desen tijdt meer verlenghde. *Vant het alsdan tijt was van bidden, seght sy, ende van mijn selven ghevelt te doen, om door de gratie Godts desen strijdt te doorbreken.*

Naer dat dese swaere bekoringhen ertelijcke dagen geduert hadden, s'nachts haer gewoonlijcke Meditatie doende, hadde sy voor stoffe genomen hoe onsen Salighmaecker opstaende uyt sijn ghebedt, tot sijn discipelen gekomen is, hun vermaenende, dat d'ure naeckte,

te, op de welcke den Sone des mensch geleverd soude worden, ende den verrader nae by was. *In dit insicht, seght sy, kreegh ick kennisse van myne bekoringhe, ende wiert te samen van de selve verlost. Ick sagh dat ick den tweeden Judas soude geweest hebben, ten waere my de gratie Godts wederhouden hadde: door dien dat ick door schijn van meerdere devotie, alle quaet bedreven soude hebben: Want het quaet onder desen deckmantel schuylde.*

De vrucht van dese bekoringhe was een klaerder kennisse ende beschaemtheyt, over de boosheyt van haere quaede geneghenteden: een meerder licht om vastelijck haer betrouwen te stellen op Godt: ende een nauwer toe-sicht op haer selven, door d'ondervindinghe van dese kranckheyt.

Naer de sonderlinghe beschouwinghe der H. Dryvuldigheyt, die in't eerste Capittel van dit tweede Deel beschreven staet, gevoelde sy wederom soo groote beschaemtheyt, teghenheyt, ende pijnelijckheyt in dese dinghen aen den Biecht-vader kenbaer te maecken, dat sy vol van gepeysen was, om van Ruremonde stillekens te vertrecken, op dat dese dinghen aen niemant souden bekent zijn, dan aen Godt alleen. Haer docht dat dit vertreck seer lichtelijck konde geschieden: want sy soo groote verbintenisse niet en hadde aen de Juffrouw by de welcke sy woonde, om met soo groote pranghinghe des gemoets haer by te blijven; noch oock eenighe belofte ghedaen hadde aen den Biecht-vader, om hem gehoorsaem te zijn. Moest sy door Godts wille aen iemant gehoorsaem zijn: dat sy op een andere plaetse eenen Biecht-vader konde vinden, ende sijnen wille aengaende haere oeffeningen volghen: doch geene kennisse gheven van soo verho-

len saecken die tusschen Godt ende haer ziele gebeurden. Maer d'onruste die dese helsche gepeysen wederom vergeselschaptten, gaven haer te kennen van wat gheest datse voort quamen.

Hier viel dan wederom eenen strijt tusschen haer ende de helle: In den welcken *Agnes* volghens haer gewoonte sich waepende met het gebedt: Alwaer sy terstont met de hulpe des Hemels versterckt wiert, in den selven oogenblick, seght sy, *sagh ick onsen Salighmaecker die my seyde, dat indien ick my vande ghehoorsaemheyt ontrocken hadde, hy my oock van sijn heet-brandende herte soude afghetrocken hebben: Of om beter te segghen, dat ick my hier door soude afghetrocken hebben van hem. Ick sagh klaerlijck, dat soo wie sich van de H. Ghehoorsaemheyt afstreckt, sijn selven oock afstreckt van Godt. Ende my wiert te kennen ghegheven, dat den ghenen die sijnen eyghen wille volght, in wat saecke dat het wesen mach, soo kleyne, als groote, ende sich afkeert van de deught inde welke den Sone Godts ons soo volmaectelijck voor-ghegaen is, sijn selven oock uytkeert uyt Godt. Want ick in't binnenste mijnder ziele uyt het gewont herte van onsen Salighmaecker dese woorden hoorde: Aensiet mijne wonden die ick om uwen wille ontfanghen hebbe uyt ghehoorsaemheyt tot mijnen Vader. Wilt ghy u daer uyt keeren? Hier van ghevoelde ick in my, alsulcke veranderinghe, met alsulcke beschaemtbeidt (nochtans vermenghelt met groote liefde tot Godt, ende tot mijnen Oversten, door wien ick den wille Godts kenne) dat ick vast ghestelt hebbe, met een nieuwe overgevinghe aen Godt, door mijnen Biechtvader Godts wille te hooren, in het doen ende laeten, om hier in aen mijnen Bruydegom wat ghelijckheyt te thooven. Hier ghevoelde ick beduydelijck, dat wie hem hier van wilt ontzrecken, sijn selven in perijckel stelt om in alle sonden te vervallen.*

wallen. *VWant wie hem af keert van de ghehoorsaemheydt, heeft ghebreck van ootmoedigheyt, mits dat de ghehoorsaemheydt een Dochter van d'ootmoedigheyt is.*

In dit selve ghebedt heeft sy verscheyde andere leeringhen van Godt verkregen nopende de ghehoorsaemheydt. Te weten, dat de ghehoorsaemheydt sich niet uyt en reyckt om te ghebieden of te verbieden dat teghen Gods of sijn gheboden is: Maer aengaende d'andere dinghen, 't zy wassen, bidden, waecken, arbeiden, of wat het wesen mach, hoe een ziele in dese saecken simpelder aen haeren Oversten ghehoorsaem is, hoe sy aenghenacmer aen Godt is. Dat het opsicht van dese ghehoorsaemheydt alleenelyck moet wesen d'eere Godts, niet ons cyghen ghemark of profijt, 't zy hier, 't zy hier naemels. Dat hoe dese deught suyverder om de goddelijcke eere gheoeffent wort, hoe sy beter ende soeter is. *VWant suyverlyck om Godts eere ghehoorsaem zijn, komt de kinderen toe, ende niet de knechten, of huerlinghen.*

O Heere *uw eere smaect een ghehoorsaem kint beter dan allen loon: want een kint dat aldus ghestelt is, woordert meer in een werck; dan andere die om loon dienen in duysent jaeren. Ick gevoele my oock leven-achtigher om dese H. Deught met vrolyckheyt ende snelheyt te oeffenen, sonder my af te trecken. Liever te doen dat my sel gheboden worden, als dat ick self soude voor-nemen. Ia door de gratie Godts met den minsten winck te vliegghen: Ende den Wille Godts te kennen uyt eenen winck, soodoor mijnen Oversten, als door alle schepselen, als 't Godt almachtigh gbelieven sal. Ende dat met alle ootmoedighe onderworpenheydt, suyverlyck ter eere Godts.*

Wie soude hier willen verragghen, die de suyvere volstandige ghehoorsaemheydt tot'er doot toe in onsen Salighmaecker Iesus Christus aensiet? Ick gevoele dat niemant, die voort-

ganck wilt doen in alle deughden, suyverlijck ende oprechtelijck moet wandelen in een voormoedighe ghehoorsaemheydt. Want wy daer door het alder-bequaemste worden, om alle gratien t'ontfanghen. Ick wil my door Godts gratie nu gaen begheven tot een oprechte ghehoorsaemheydt, ende dat door de hulpe van mijn lieve Moeder, Moeder ende voedster van alle deughden, in alle de ghene die haere hulpe oprechtelijck ende volstandelijck versoeken, in wiens hulpe ick betrouwe.

S. 2. Bekoringhe van haet, vraeck, ende achterklap.

JEmant die van *Agnes* seer af keerigh was, gebruyckte alle middelen, om haer met achterklappighe woorden te bekladden, ende haere eere te verdrucken. *Agnes*, die soo hertelijck sonder ophouden badt om lichaemelijcke pijnen te lijden, ende de selve soo blymoedelijck onderstont, voelde teghenstrijt om dit kruysken te draghen, dat van de goddelijcke ghedooghentheydt haer gheschoncken wiert: Maer heeft evenwel de swaerigheyt van dese bekoringhe, die van den duyvel door desen achterklap ende eerschendinghe voort quam, kloeckelijck over-meestert.

De valsche beschuldighen die dese personee uytstroeyde, waeren aen *Agnes* bekend, ende veroorsaecten eenighe onruste in haer ghemoet: Dese onruste vermeerderde, ende verweckte eenighe gheneghentheydt om haer selven op een ongheoorlofde maniere te verdedighen, te weten met de heymelijcke ghebreken ende ongheregheltheden van dese achterklappighe tonghe voor den dagh te brenghen. Maer soo haest als sy bemerckte van wat gheest dese onrechtveerdighe driften voor ghestelt wierden, ende als sy

van